

Ђорђе Оташевић*

Институт за српски језик САНУ, Београд

ГРАЂА ЗА РЕЧНИК НОВИХ РЕЧИ (8)

Грађа за речник нових речи доноси неологизме који су се у српском језику појавили у последњих двадесетак година. Овде обрађени неологизми нису забележени у речнику „Do you speak anglosrpski? : Rečnik novijih anglicizama“ Вере Васић, Твртка Прћића и Вере Нејгебауер (Нови Сад: Змај, 2001), „Великом речнику страних речи и израза“ Ивана Клајна и Милана Шипке (Нови Сад: Прометеј, 2006) и „Речнику српскога језика“ (Нови Сад: Матица Српска, 2007).

Речнички чланак садржи највише осам целина: 1) семантичка дефиниција, 2) илустративни примери (цитати), 3) порекло одредничке речи или синтагме (етимологија), 4) фонетске и морфолошке варијанте одредничке речи или синтагме, 5) синоними одредничке речи или синтагме, 6) семантичка област којој одредничка реч или синтагма припадају, 7) детерминативи – одредничке речи (најчешће именице) употребљене као друга врста речи (најчешће као придев), 8) лингвистичке напомене.

Семантичке дефиниције су лексикографске а не енциклопедијске и садрже само ону количину енциклопедијских информација која је неопходна за успешну семантичку идентификацију одредничке речи или синтагме. За свако значење наводи се од три до пет илустративних примера (цитата). Они су понекад знатно дужи него што је у дескриптивној лексикографији уобичајено. У тим случајевима њихов задатак је да пруже додатне енциклопедијске податке. За текстове са интернета због уштеде простора и прегледности нису навођене пуне адресе јер је уз помоћ било којег претраживача могуће лако утврдити о којем се тексту ради.

Семантички неологизми су означени звездом (*). Коса црта (/) показује да је у оригиналном тексту реченица после ње прва реченица у следећем пасусу (најчешће се среће након новинских наслова). Три тачке између угластих заграда ([...]) означавају да је део оригиналног текста изостављен.

* djordje.otasevic@isj.sanu.ac.rs

Аутори Грађе и уредништво *Новоречја* ће бити захвални свим читаоцима који нам укажу на рогобатне неологизме страног порекла који се још нису одомаћили у српском језику и пошаљу предлоге за речи домаћег порекла којима се они евентуално могу заменити (за одомаћене речи страног порекла, колико год да су незграпне и неуклопљене, највероватније је сувише касно). Такве предлоге ћемо наводити у осмој целини речничког чланка.

СКРАЋЕНИЦЕ:

ж.р.	— именица женског рода	несврш.	— глагол несвршеног вида
енгл.	— енглески језик	прид.	— придев
мн.	— множина	прил.	— прилог
м.р.	— именица мушког рода	сврш.	— глагол свршеног вида
непром.	— непромењива реч	с.р.	— именица средњег рода
нераспр.	— нераспрострањено		

азовац м. р.

❶ дефиниција *припадник украјинског десничарског националистичког батаљона „Азов“, касније преименованог у Бригаду „Азов“, првобитно формираног као добровољачка милиција 2014. године.*

❷ цитати Бивши добровољачки батаљон, крајње десничарских корена, званично је 2014. интегрисан у Националну гарду Украјине, јер се нарочито истакао у борбама против проруске милиције на југоистоку Украјине. Руски председник Владимир Путин навео је присуство таквих јединица у украјинској војсци као један од разлога за покретање специјалне војне операције, како би Украјина била демилитаризована и денацификована. Припадници „Азова“ су негирали да следе нацистичку идеологију, али су нацистички симболи као што су „свастика“ и СС ознаке распрострањени на униформама и тетоважама његових чланова. [...] Приликом преузимања челичане „Азовстаљ“ у мају ухапшено је 2.439 украјинских бораца, међу њима и много припадника батаљона „Азов“. Чланови породица ухапшених „азоваца“, међу којима је било и страних плаћеника, водили су кампању да се њихова права заштите према Женевској конвенцији о вођењу рата из 1949. године (politika.rs, 16. 6. 2023); Sam grb puka neodoljivo podseća na ono što su nosili vojnici zločinačkog Trećeg Rajha, a neretko se povlači i paralela sa grbom druge SS oklopne divizije „Rajh“. Ипак, „azovci“ tvrde da njihov grb

predstavlja slova „N“ i „I“, što bi trebalo da znači „Nacionalna ideja“. U njihovoj ikonografiji može se videti i „crno sunce“, simbol koji su tokom Drugog svetskog rata prisvojili nacisti, a i danas ga obilato koriste neonacisti i rasisti širom sveta (021.rs, 7. 3. 2022); "Kad je reč o razmeni, proučićemo to pitanje. Ne lično mi, već oni koji imaju ovlašćenja u Moskvi da proučavaju i donose odluke u vezi sa inicijativom za razmenu Medvedčuka za 'Azovce'", rekao je Slucki. Predsednik Državne dume Vjačeslav Volodin rekao da "nacističke zločince ne treba razmenjivati", a Rusija čini sve da ih privede pravdi (kurir.rs, 21. 5. 2022); Руски извори са терене напомињу да Азовци предају своје рањене војнике и да нема говора о некаквој евакуацији на територије које су под контролом украјинских снага (politika.rs, 16. 5. 2022); Школарце увек привлачи гомила жестоких момака, а неонацисти су били не само такви, већ им је било дозвољено да раде оно што су њима родитељи бранили. Сада, чак и ако сви „Азовци“ буду побијени, за многу децу они ће и даље остати хероји (srbin.info, 14. 5. 2022); Predalo se gotovo 1000 ukrajinskih boraca u Azov-stalu, među njima i azovci (banjaluka.net, 18. 5. 2022).

③ порекло од имена батаљона „Азов“.

⑥ област политика, рат.

АЗОВСКИ*, -ā, -ō

① дефиниција *који се односи на украјински десничарски националистички батаљон „Азов“, касније преименован у Бригаду „Азов“, првобитно формиран као добровољачка милиција 2014. године, који се односи на припаднике овог одреда.*

② цитати *Киев је insistирао да су azovski neonacisti i pripadnici njegovih redovnih snaga „sprečili sprovođenje navodnog ruskog plana za brzo zauzimanje obližnjeg Zaporožja i nisu dozvolili pristup administrativnoj granici Donjecka i Zaporožja“ (kurir.rs, 17. 5. 2022); Азовски милитанти покушавају да побегну из Мариупоља у женској одећи / Украјински нацисти из батаљона Азов * почели су да схватају да је битка за Мариупољ изгубљена и да ће их неминовно чекати правда. Стога „хероји“ покушавају да напусте град, обучени у женску одећу (srb.news-front.info, 23. 3. 2022); Погледајте ово подло лицемјерје и лажи азовских злочинаца који су се настанили у зградама Азовстаља. Руска страна је била та која се увијек залагала за организовање животних ходника за цивиле, пружајући им заштиту, склониште, храну, медицинску његу, док се Азовски фашисти су их користили као живи штит. Ако се ти олош Азова толико бринеш за животе цивила, зашто си их држао и држао по*

подрумима? Зашто их нису пустили када су руски борци обезбиједили коридоре и најавили режим тишине (in4s.net, 18. 5. 2022); Азовски милитанти су уништени у борбама за последњи део приватног сектора који су држали у Мариупољу (srbin.info, 27. 4. 2022); После 24. фебруара, азовски нацисти су видели да је интернет почео да се пуни огромним бројем видео снимака мучења Руса у различитим градовима Украјине: Харкову, Кијеву и другим (enovosti.info, 8. 8. 2022).

❸ порекло од имена батаљона „Азов“.

❹ област политика, рат.

Вагнеровац* м. р.

❶ дефиниција *припадник руске плаћеничке паравојне организације „Вагнер“, формиране 2014. године.*

❷ цитати На руским телеграм каналима појавиле су се вести да заправо нико није киднаповео Нужина у Кијеву, него да је он после размене заробљеника завршио у рукама вагнероваца. Ову тезу изнео је и Међународни комитет против корупције и тортуре „Гулаг.нет“, који је у недељу захтевао од председника Украјине Володимира Зеленског да појасни да ли је вагнеровац изручен руској страни (politika.rs, 15. 11. 2022); Sasvim je jasno da su Vagnerovci poboljšali koncentraciju snaga i sredstava i uspostavili interakciju između svojih jurišnih odreda i snaga podrške – artiljerije i avijacije. Istina, Vagner ima i očigledne slabosti jer, za razliku od oružanih snaga Ruske Federacije, on čak i ne pokušava da koristi mehanizovane jedinice za brze udare u dubini odbrane ukrajinskih trupa (danas.rs, 17. 3. 2023); Vagnerovci se povlače iz Ukrajine? Ogromno iznenađenje koje može da dovede do preokreta u ratu / Jevgenij Prigožin, osnivač ruske plaćeničke grupe Vagner, navodno se sprema da smanji operacije svoje privatne vojske u Ukrajini (telegraf.rs, 23. 3. 2023); Penzionisani američki general tvrdi da će se vagnerovci suočiti s katastrofom sledeće nedelje / Penzionisani američki general tvrdi da će se borci grupe Vagner suočiti se s katastrofom u Bahmutu sledeće sedmice (blic.rs, 23. 5. 2023); Posebna tema je ruska organizacija “Vagner”. Njen zadatak je u Ukrajini je presecanje putne komunikacije T1302. Ruske društvene mreže pominju vagnerovce ili muzikante u borbama, a saznalo se da je šef te grupe Jevgenij Prigožin zaradio Orden heroja Ruske Federacije za ratne zasluge (vreme.com, 12. 7. 2022).

❸ порекло Од имена паравојне организације „Вагнер“.

❹ синоними музикант.

❹ област политика, рат.

есенѐсовац м. р.

❶ дефиниција *члан Српске напредне странке, српске политичке партије основане 2008. године.*

❷ цитати Познато је да он то увек ради због маркетинга, али зашто онда није позвао само кралјевачке есесовце и тако уштедео на превозу? Одговор на ово питање крије се у самом SNS одбору у Кралјеву (slobodna.rs, 14. 11. 2018); Есесовач Дејан Тричковић, председник Скупштине, изразио је, међутим, другачији став (infovranjske.rs, 1. 8. 2013); Комшија испод је неки високо рангирани есесовач у граду, никад ми није споминјао ни странку ни чланство (reddit.com, 5. 5. 2023); Нема јој каже неки есесовач да самуправљање одавно не постоји или неку другу детинјасту фразу будалаштинну (jugmedia.rs, 7. 9. 2016); Она баš нема длаци на језику. Није штедела „жуте“, не штеди ни есесовце (slobodna.rs, 27. 4. 2018).

❸ порекло Од изговора скраћенице СНС.

❹ варијанте СНС-овац.

❺ синоними напредњак.

❻ област ПОЛИТИКА.

❼ напомене Краткосилазни акценат на трећем слогу далеко је чешћи.

есенѐсѓвка и **ѐсенесѓвка** м. р.

❶ дефиниција *чланица Српске напредне странке, српске политичке партије основане 2008. године.*

❷ цитати "Наша Маја", пчелица, преletaчица, радикалка, острашћена политичарка, оснивачица самосталне странке, а ево и ортодокси есесовка (021.rs, 8. 10. 2015); Вучић је огроман паун, чије перје око главе је масивно и обојено мрачно сивом бојом [...], онда се ређа ситније сиво перје са белим таčkicama у којима читам есесовке и есесовце нижег калибра (pescanik.net, 28. 10. 2020); (Direktorka нишког ТОН-а докторица ек. наука, универзални стручњак и новопећена есесовка а такви пропусту да се дешавају (juznevesti.com, 14. 10. 2019); Предложила биh Јовану Јерemiћ али она је есесовка (socialgrep.com, 6. 12. 2021); Што не покупиш твоје посестриме есесовке па осудите ово убиство недужне путнице на долјевачкој наплатној rampи (juznevesti.com, 3. 2. 2019).

❸ порекло Од изговора скраћенице СНС.

❹ варијанте СНС-овка.

- ⑤ синоними **напредњакиња**.
- ⑥ област **ПОЛИТИКА**.
- ⑧ напомене **Краткосилазни акценат на трећем слогу далеко је че-шћи.**

есенѐсѡвскѡ и **ѐсенесѡвскѡ**, -а, -ѡ

① дефиниција *који се односи на Српску напредну странку, српску политичку партију основану 2008. године, те на чланове и чланице те странке – есенесовце и есенесовке.*

② цитати *Ovoga puta, na Coraxovoj karikaturi, našili su se Vladimir Orlić i Aleksandar Martinović, esenesovske vedete (istinomer.rs, 10. 11. 2018); da se ne iščuđavaju kako je moguće da sin, ministar policije, prodaje ocu trgovcu rashodovano oružje MUP-a (a firma to ne plati, nego dug prebije uvaljivanjem policiji džipova neke esenesovske firme) (nova.rs, 30. 12. 2020); Epilog ključanja: četiri osobe, od šest koje su se kandidovale nezavisno od esenesovske grupacije, povuklo je svoju kandidaturu (storyteller.rs, 28. 7. 2021); Čuh onomad da je nova vlast u Indiji – esenesovska, a da kakva – pozvala lokalno sveštenstvo – a da se sveštenstvo pozivu odazvalo – da okadi i „osvešta“ prostorije u indijskoj opštinskoj zgradi (danas.rs, 29. 6. 2019); Udarno esenesovsko pero, Vladimir Đukanović je u svojoj redovnoj kolumni u mojoj omiljenoj žutari, Blicu, blagonapisao da bi „momke iz obezbeđenja“ u stvari trebalo pohvaliti, a ne na njih osipati drvlje i kamenje (nuns.rs, 19. 6. 2017).*

- ③ порекло **Од изговора скраћенице СНС.**
- ④ варијанте **СНС-овски.**
- ⑤ синоними **напредњачки.**
- ⑥ област **ПОЛИТИКА**.
- ⑧ напомене **Краткосилазни акценат на трећем слогу далеко је че-шћи.**

есенѐсѡвски и **ѐсенесѡвски** прил.

① дефиниција *на начин карактеристичан за Српску напредну странку, српску политичку партију основану 2008. године, те чланове и чланице те странке – есенесовце и есенесовке.*

② цитати *Типично esenesovski. U istom džaku obrazovanje i poljoprivreda. Za njih su đaci isto što i glavice crnog i belog luka (juznevesti.com, 27. 6. 2018); Sad jos jace... esenesovski (avangarda.in, 17. 3. 2011).*

- ③ порекло Од изговора скраћенице СНС.
- ④ варијанте СНС-овски.
- ⑤ синоними напредњачки.
- ⑥ област ПОЛИТИКА.
- ⑧ напомене Краткосилазни акценат на трећем слогу далеко је че-шћи. Нераспрострањено.

напредња̋к* м. р.

① дефиниција *члан Српске напредне странке, српске политичке партије основане 2008. године.*

② цитати Tipsarević postao naprednjak / Proslavljeni srpski teniser Jan-ko Tipsarević postao je član vladajuće Srpske napredne странке (bizlife.rs, 16. 5. 2023); Или је у питању грешка, па је погрешно у њега уперен прст премијера Александра Вучића, на последњој конференцији за медије у којој је, у улози председника напредњака, одговарао на новинарска питања (politika.rs, 26. 1. 2016); Korak ispred njih su poslanica Olivera Pešić (SNS) sa jednim обраћањем, Hadži Milorad Stošić (PUPS) i Dalibor Radičević (SNS) sa такође по једним обраћањем, а naprednjak Žarko Bogatinović ima 2 (juznevesti.com, 12. 7. 2019); Шеф посланичке групе напредњака Александар Мартиновић постао је родоначелник иновације у српском парламентаризму (politika.rs, 5. 12. 2016); Radojević (SNS): To što bivši naprednjak Aleksandar Radojević priziva vojni puč dokaz је очаја i bezidejnosti (moravainfo.rs, 9. 10. 2022).

- ⑤ синоними есенесовац, СНС-овац.
- ⑥ област ПОЛИТИКА.

напредња̋киња ж. р.

① дефиниција *чланица Српске напредне странке, српске политичке партије основане 2008. године.*

② цитати Nova Vlada SNS-a biće prva bez Zorane Mihajlović: Naprednjakinja samo po članskoj karti (danas.rs, 23. 10. 2022); Jake zene za jaku Srbiju! Preko 4000 naprednjakinja danas u Sava centru u Beogradu obecalo da neće cutati na nasilje u Srbiji (instagram.com, 9. 12. 2018); Radikal i naprednjakinja najaktivniji poslanici sa juga Srbije (juznevesti.com, 12. 7. 2019); Dragan Sentić, predsednik Gradske opštine Vranjska Banja, i prvi banjski naprednjak, i Dušan Aritonović, načelnik Gradske uprave, žestoko su se sukobili u vezi potencijalnog uhlebljenja nekoliko mlađih naprednjakinja, Aritonovićevih kandidatkinja za dobijanje radnih mesta u Vranjskoj

Banji (infovranjske.rs, 22. 8. 2018); Unija žena SNS: Procesuirati odgovor-pog za poziv na silovanje naprednjakinja (vranjenews.rs, 9. 11. 2019); његова телевизија у више наврата, стварно, емитовала прилоге о полемичним и иритирајућим изјавама једне напредњакиње о страначком запошљавању, о расподели новца за медије (politika.rs, 26. 1. 2016).

⑤ синоними есенесовка, напредњакуша, СНС-овка.

⑥ област ПОЛИТИКА.

напредњакуша ж. р.

① дефиниција *чланица Српске напредне странке, српске политичке партије основане 2008. године.*

② цитати Кладионица Моцарт објавила име фаворита за градоначелника Београда, у питању је напредњакуша ИРЕНА ВУЈОВИЋ / Кладионица Моцарт објавила је данас квоте за предстојеће београдске изборе, а фаворит за новог градоначелника је председница општине Савски венац Ирена Вујовић са листе "Александар Вучић зато што волимо Београд (fajteri.org, 18. 6. 2018); Gde se naprednjakusa u leglo zutih? Resila zena da se sahrani na politickoj sceni (021.rs, 22. 6. 2017); Rotarijanska mafijasica, placenik vakcinaskog lobija i poslusnica farmakomafije. Da, i naprednjakusa (in4s.net, 17. 10. 2020); Право нас учи да су криминалци равноправни, без обзира на пол. Убица је убица. Пљачкаш је пљачкаш. Напредњак је напредњак, без обзира на то што је у ствари напредњакуша. Накарадни извештај о протесту, који је лепа Барбара извела на маргиналној ТВ станици Студио Б био је очајнички потез напредњачке маркетиншке машинерије (nspm.rs, 12. 12. 2018); Naprednjakuša Nevena Đurić ne zna gde udara (nasaborba.com, 9. 11. 2021).

⑤ синоними есенесовка, напредњакиња, СНС-овка.

⑥ област ПОЛИТИКА.

⑧ напомене Обично пејоративно.

напредњаџкџ*, -ā, -ō

① дефиниција *који се односи на Српску напредну странку, српску политичку партију основану 2008. године, те на чланове и чланице те странке – напредњаке и напредњакиње, напредњакуше.*

② цитати Човек се не придржава протоколарног напредњачког дрес кода: сако, по могућности кариран, плус кошуља и кравата. Једноставно, антиимиџ је део његовог имиџа (politika.rs, 7. 11. 2021); Vulin, Ve-

sić i naprednjački poslanici odložili štrajk glađu (standard.rs, 12. 4. 2019); Новинарка РТС-а и ауторка емисије "Упитник" Оливера Јовићевић у интервјуу за "Недељник" је рекла да данас пролази "топлог зеца" на страницама таблоида и у иступима политичара, некада као "жута Оља", а некада као "напредњачки бот" (rts.rs, 23. 10. 2019); Шеф скупштинских напредњака Александар Мартиновић је новинарима рекао да „они настављају стару праксу – бојкотују обавезе, неће да раде, али плату и привилегије узимају” (stanjestvari.com, 13. 2. 2019); Оно о чему се највише трубило у пропаганди напредњачког режима, о Асоцијаци српских општина, нема никаквог помака – објаснио је Шешељ (intermagazin.rs, 14. 12. 2016).

⑤ синоними есенесовски, -а, -о, СНС-овски, -а, -о.

⑥ област ПОЛИТИКА.

напредњачки* прил.

① дефиниција *на начин карактеристичан за Српску напредну странку, српску политичку партију основану 2008. године, те чланове и чланице те странке – напредњаке и напредњакиње, напредњакуше.*

② цитати Prvo је Lazoviću pretio на Tviteru, а онда му је засметало што га је посланик NDMBGD у Skupštini у том контексту поминјао, па је дошао да се разрачуна, напредњаčki бахато, бачао му је лажне новчанце, уносио у лице, викао му да ради за CIA и да не сме да поминје Danila Vučićа (danas.rs, 8. 6. 2023); Pazi градио на градском земљишту, а сад му ова власт још и покланја то земљиште. Naprednjački бахато, да не употребим праву реч (ozonpress.net, 4. 10. 2022); I ником ништа. Naprednjački бахато. Да ли неко има смелости да их казни или наплати пенале што су пробали и све рокове за подвожњак (gradsubotica.co.rs, 16. 3. 2022); Naprednjački дрско и безобразно (juznevesti.com, 25. 1. 2019);

⑤ синоними есенесовски, СНС-овски.

⑥ област ПОЛИТИКА.

пилотица ж. р.

① дефиниција *особа женског рода која управља авионом.*

② цитати Zoja Stojanović – pilotica без дозволе летенја али не мари за то (wannabemagazine.com); По лепоме времену и сунчаним данима нас стално надлећу једрилице и слични велики авиони, дете ми не мрда бљејћи у њих. Е само још не знам ко их возика околу. Кад postanете pilotice јавите се да вам маšемо (mojamansarda.com, 13. 9. 2009); Дошло време за удају, а

vojni pilot nikad nije kući pa može da se radi šta se hoće, a? Dobra ti fora, sad ću i ja da trazim neku piloticu... Da li neko zna kad će ove pilotice iz prve ženske klase da diplomiraju (forum.krstarica.com, 15. 1. 2010).

- ❸ порекло фр. *pilote*, итал. *pilota* од грч. *pēdōtes* управљачки.
- ❺ синоними ПИЛОТКИЊА.
- ❻ област професија.
- ❸ напомене Предност треба да ти синониму *пилоткиња*, који се среће неупоредиво чешће.

пилѠткиња ж. р.

- ❶ дефиниција *особа женског рода која управља авионом.*
- ❷ цитати Ivana Milojević je pilotkinja. Ceo život je težila ka tome da postane ono što je radio njen otac. I, dok su ostale devoјčice želele da budu stjuardese kada porastu, ona je želela da vozi avione. Iako ženama nije bilo dozvoljeno da rade u nacionalnoj avio-kompaniji jer je uslov za zaposlenje bio da se završi voјска, Ivana je ipak uspela. O poslu pilotkinje i o svim izazovima sa kojima se susretala na putu da postane ovo što je danas, Ivana pričala za naš portal (zadovoljna.nova.rs, 15. 9. 2022); Nekadašnja prva pilotkinja F-18 bezbedno spustila zapaljen putnički avion (ekspres.net, 18. 4. 2018); Više o našoj pilotkinji Dini Lalović, jednoј od pet pilotkinja u Er Srbiji, pogledajte na linku ovde (facebook.com, 30. 6. 2022); Indijka Ani Divija sa navršenih 30 godina života postala je najmlađa pilotkinja "Boinga 777" na svetu (blic.rs, 27. 7. 2017); Kako je saopštila Air Serbia, tridesetšestogodišnja pilotkinja pridružila se avio-kompaniji na poziciji kapetana na uskotrupnim avionima Airbus A319 i A320 (ekapija.com, 26. 12. 2016).

- ❸ порекло фр. *pilote*, итал. *pilota* од грч. *pēdōtes* управљачки.
- ❺ синоними ПИЛОТИЦА.
- ❻ област професија.
- ❸ напомене Предност треба да ти именици *пилоткиња*, која се среће неупоредиво чешће од синонима *пилотица*.

примачица ж. р.

- ❶ дефиниција *играчица у одбојкашком тиму која прима, прихвата противнички сервис, обично рукама спојеним у „чекић“, при чему су подлактице паралелне, а њихов унутрашњи део окренут је према горе.*
- ❷ цитати Nekada smečer, sada primačica: Ova seksi odboјkašica bila je muškarac (telegraf.rs, 6. 3. 2016); U najboljem timu su „korektorka“ selek-

cije Italije Paola Egona, „libero“ Monika de Djenaro, „tehničarka“ Ofelija Malinova i „primačica“ Mirjam Sila, kao i druga najbolja "primačica" Ču Ting i najbolja „srednja blokerka“ Ni Jan iz reprezentacije Kine (021.rs, 20. 10. 2018); Odbojkašice FON-a su bile bolje od tima Filološkog fakulteta u tri seta (25:14, 22:15 I 15:5) [...]. Igračice Filološkog nisu mogle da prođu u napadu ali su pokušavale svim sredstvima da nađu rešenje za igru FON-ovki, pogotovo primačica Marija Krnić koja je žestoko bodrila svoje saigračice I čak pokušavala da iznenadi protivnice napadom sa sredine (sportindeks.rs, 18. 12. 2013); Srpske odbojkašice složne su u oceni da su u utakmici protiv Kine odigrale najbolju utakmicu na Olimpijskim igrama u Rio de Žaneiru. [...] Primačica Tijana Malešević kazala je da je ekipa protiv Kine pokazala koliko dobro može da igra (rts.rs, 12. 8. 2016); Odbojkašice Spartaka poražene i u drugom meču finalne serije / [...] Svoje viđenje meča je ispričala Spartakova primačica Jelena Olujić (29. 4. 2015); U Trevizu danas počinje fajnal for Lige šampiona za odbojkašice. Sa četiri kluba od kojih svaki ima svoje adute za titulu. [...] Sjajna blokerka De Krojff je povredila Ahilovu tetivu, a meksička primačica je povredu zaradila posle udarca u sudijsku stolicu (rtvbn.com, 22. 4. 2017).

④ варијанте примачица сервиса.

⑥ област спорт.

⑧ напомене *Примачица се среће ређе од варијанте примачица сервиса.*

примачица сервиса ж. р.

① дефиниција *играчица у одбојкашком тиму која прима, прихвата противнички сервис, обично рукама спојеним у „чекић“, при чему су подлактице паралелне, а њихов унутрашњи део окренут је према горе.*

② цитати Treće i najzvučnije pojačanje je stiglo, dres srpskog učesnika Lige šampiona u prethodnoj sezoni zadužila je Aleksandra Cvetičanin. Iskusna primačica servisa ima dugu internacionalnu karijeru, a tokom prošle godine je igrala u Finskoj i Hrvatskoj (sportfem.rs, 10. 6. 2022); UPISALE su odbojkašice prvu pobjedu u Ligi nacija protiv Japana i sad je lakše. [...] Imamo pred sobom još utakmica, prošla je euforija i razmišljanje da li ćemo pobediti ili izgubiti, sada nemamo prava na grešku, idemo samo na pobjede – naglašava mlada primačica servisa (novosti.rs, 15. 6. 2023); Prema pisanju sajta specijalizovanog za odbojku, Bianka Buša će naredne sezone opet da igra u jednoj od najjačih evropskih liga u ženskoj konkurenciji. Primačica servisa u selekciji Srbije sezonu je započela u Lokomotivi iz Kalinjingrada (danars.rs, 26. 4. 2022); Istina, utisak je da je falila Jovana Stevanović koja je odigrala brutalni šampionat. Pogotovo na mestu blokerke... Ipak, na

te dve pozicije su odabrane Ana Karol (Brazil) i Ana Danezi (Italija). Pored njih dve tu su i Gabi (Brazil) i Mirjam Sila (Italija) na poziciji primačica servisa (meridianbetsport.rs, 15. 10. 2022); Brazil je do pobede predvodila primačica servisa i kapiten Gabi sa 20 poena (espresso.co.rs, 13. 10. 2022);

- ④ варијанте примачица.
- ⑥ област спорт.
- ⑧ напомене *Примачица сервиса* среће се чешће од варијанте *примачица*.

СНС-овац м. р.

① дефиниција *члан Српске напредне странке, српске политичке партије основане 2008. године.*

② цитати Чињеница је да је неколико људи прешло у СНС. У Сутјесци је прешло пет, а у Боки је бивши радикал, а сада СНС-овац, повукао део људи (nspm.rs, 7. 8. 2021); Prštale uvrede na sednici Skupštine: SNS-ovac nazvao radnike EPS-a tifusarima, poslanik zaspao u klupi (nova.rs, 21. 4. 2023); Ne postoji JSD-ovac koji nije SNS-ovac (b92.net, 17. 6. 2023); Predsednik opštine Trgovište Nenad Krstić, inače SNS-ovac, zanimljiv je i po tome što je predsedničku funkciju nasledio od oca i dede – treći je predsednik opštine u porodici Krstić. U svih pet mesnih zajednica izbornu listu predao je samo SNS (vreme.com, 12. 2. 2020); Svi ostali rukovodioci grada iz Srpske napredne странке su ili iz DS-a, ili iz JUL-a, ili iz DSS-a, URS-a, Nove Srbije... Nema nijednog, sem tog jednog koga sam pomenuo, koji je stari SNS-ovac, tako da su logična ova dešavanja u međustranačkim odnosima (epicentarpres.rs, 22. 2. 2023); Погледајте колико је коштао само долазак СНС-оваца из Крагујевца (srbijadanas.net, 20. 4. 2019); Грађани Котежа који гласају у школи „Stevica Jovanović” бираће између SNS-ovaca Slobodana Bitevića, Jovane Naumović, SPS-ovca Miloša Tucakova i kandidata „Koteža protiv diktature” Nikole Marovića (013info.rs, 31. 5. 2017).

- ④ варијанте есенесовац.
- ⑤ синоними напредњак.
- ⑥ област ПОЛИТИКА.

СНС-овка ж. р.

① дефиниција *чланица Српске напредне странке, српске политичке партије основане 2008. године.*

② цитати Троје ионако нијесу чланови СНС-а, мада имају жестоке везе са темом министри културе и државне управе, те директорка канцеларије за придруживање ЕУ, а ту је и једна битна снс-овка „без портфеља” (in4s.net, 2014); Подсвест је чудо: СНС-овка се опет „угасила“ (vaseljenska.net, 9. 11. 2022); После афере "тетка из Канаде" могло би да се деси да Ана Брнабић смени актуелног министра одбране, Александра Вулина. Према сазнањима медија, на његово место могла би да дође СНС-овка, Марија Обрадовић (.fajteri.org27. 6. 2017); "Slika RTS: SNS-ovka i novinarka napadaju opoziciju" / "Bilo je čudno gledati kako predstavnica vlasti i voditeljka RTS u saglasju napadaju opozicionog lidera. To je najbolja slika stanja na javnom medijskom servisu danas" (7. 10. 2021); SNS-ovka sa šest funkcija [...] Narodna poslanica SNS-a Ljubica Mrdaković Todorović (52), ginekolog Doma zdravlja u Nišu ima čak šest funkcija, između ostalog ona je i poslanica u Narodnoj skupštini i odbornica Skupštine Niša (okradio.rs, 9. 6. 2014); Ako se neko seca cirkusa ispred pozorista kad je SzS imao svoj prvi skup. Tu je jedna sns-ovka odglumila da je napadnuta pa je cak jedan dveras i hapsen. E, ta zena vise nije u ljubavi sa lokalnim SNS-om (vasudeva.forumburundi.com, 23. 2. 2020).

④ варијанте есенесовка.

⑤ синоними напредњакиња, напредњакуша.

⑥ област ПОЛИТИКА.

СНС-овски, -а, -о

① дефиниција *који се односи на Српску напредну странку, српску политичку партију основану 2008. године, те на чланове и чланице те странке – СНС-овце и СНС-овке.*

② цитати Можда је тако у неком тренутку и било, али то дефинитивно више није – а повремене прозивке Јавног сервиса као неке „жу-те оазе“ и легла опозиције према СНС и Вучићу од стране појединих СНС-овски медија и аналитичара или су производ неке индивидуалне фиксације и личног интереса, или, пак, тенденциозан маневар (у стилу – да се Власи не досете) којим се прикривају размере слугањства актуелној власти (srbinaokup.info, 14. 1. 2016); Treba li reći da je postizborni Utisak nedelje, koji je umesto u nedelju išao u ponedeljak, bio gotovo uspehli pokušaj revizije izbora, raskrinkavanja neizlaznosti, izbornih marifetluka, SNS-ovske nasilnosti, manipulativnosti (danars.rs, 24. 6. 2020); I na kraju, gospodo SNS-ovska, da li se „babi snilo, što joj milo“, ili se vama pričinilo da je neko „snio“, ostavljamo za vračare i astrologe. Ima nas u opoziciji koji smo vlast osvajali i odlazili u opoziciju. I neka nas u opoziciji i propasti

svakojakoј, nemoјte nam vi tumačiti snove svoje, nego vi gospodo iz vlasti SNS-ovske brinite o sebi i „ne kukajte na tuđem grobu“ (moravainfo.rs, 22. 1. 2022); Можда је лепши кроз SNS-ovske ружиčaste naočаре атрактивних грађевинских локација, сумњивих пројеката и инвеститора са још сумњивијим капиталом (juznevesti.com, 24. 11. 2022); Ово више личи на пројекат смишљен у СНС-овској маркетиншкој кухињи, са циљем да додатно дискредитује Бошка Обрадовића који никакве везе са овим поступком нема (dveri.rs, 2022).

- ④ варијанте есенесовски, -а, -о.
- ⑤ синоними напредњачки, -а, -о.
- ⑥ област ПОЛИТИКА.

СНС-овски прил.

① дефиниција *на начин карактеристичан за Српску напредну странку, српску политичку партију основану 2008. године, те чланове и чланице те странке – СНС-овце и СНС-овке.*

② цитати Najbolje da se tu lepo prostru behaton ploce i po mogucnosti i led rasveta da sljasti, onako Sns-ovski (juznevesti.com, 17. 5. 2023); Koliko ludila i zatucanosti u jednom postu ??? Tipično sns-ovski! (krusevacgrad.rs, 5. 3. 2019); Da li je slučano što je otac "ugroženog" deteta član sns-a, što je pred školom i okupljenom decom vrlo sns-ovski vikao "Je... vam majku demokratsku" (subotica.com, 2011); Слушам га док говори како то ради штреберски. Сваки текст изговара са истом напаљеношћу, дсс-овски, снс-овски, можда би и кпс-овски да дођу на власт (webtribune.rs, 2021); Odvratno, ružno, tmurno, licemerno, nezakonito, uvlakacki, snihodljivo, SNS-ovski neiskreno i ljigavo (maglocistac.rs, 25. 11. 2020); Doktorski precizno, SNS -ovski uobicajeno, da se napune sopstveni dzepovi na racun gradjana Srbije (rtv.rs, 21. 7. 2015).

- ④ варијанте есенесовски.
- ⑤ синоними напредњачки.
- ⑥ област ПОЛИТИКА.

стреличарка ж. р.

① дефиниција *особа женског рода која се бави стреличарством.*

② цитати Након прошлонедељног освајања и златне медаље на Државном првенству за млађе категорије у Темерину, где је победила у јуниорској конкуренцији, Ања је потврдила свој раскошни таленат и

доказала је да је тренутно најбоља стреличарка у Србији. Стреличарски Клуб Диф је на ова два Државна првенства иначе био најуспешнији Клуб и учврстио се на првом месту ранг листа Стреличарског савеза свих клубова у Србије (sscukarice.rs, 18. 3. 2021); *Стреличарка* кикиндског Апола Ана Лукић, у својој првој такмичарској сезони, освојила је сребрну медаљу на дворанском Првенству Србије у Руми, а Давид Рице био је бронзани, обоје у узрасту кадета олимпијским луком (kikindski.rs, 12. 3. 2023); Млада нишка стреличарка освојила прво seniorsko zlato / На Трофеју Београда одржаном minulog vikenda чланица нишког стреличарског клуба *Naissus-2003* Исидора Велиčković освојила је своју прву златну медаљу у конкуренцији seniora (juznevesti.com, 29. 6. 2016); Danica Nikolić је најбоља стреличарка Србије у кадetskoј конкуренцији. Лука Grozdanović се након дуже паузе вратио стреличарству и освојио сребрну медаљу на Државном првенству (niskevesti.rs, 29. 9. 2021).

⑥ област спорт.

стрелкиња ж. р.

① дефиниција *особа женског рода која се бави стрелаштвом.*

② цитати Трофејна српска стелкиња Zorana Arunović била је наш најуспешнији такмичар на Svetskom kupu који је одржан у Kairu. У дисциплини ваздушни пиштољ освојила је две сребрне медаље (telegraf.rs, 25. 2. 2023); Српска стелкиња Zorana Arunović нова је европска шампионка у гађању ваздушним пиштољем, а још једну медаљу за овај наш трофејни и скрајнути спорт „upucala“ је svetskim рекордом од 246,9 кругова у финалу континенталног првенства у slovenačkom Mariboru (danas.rs, 13. 3. 2017); Стелкиња Sofija Adamović освојила сребро на Првенству Србије (vesti.rs, 27. 3. 2023); Dobrim partijama mlada strelkinja iz Niša osigurala mesto на Evropskom првенству (juznevesti.com, 1. 2. 2023); Стелкиња Marija Malić освојила бронзу на Олимпијским играма младих / То је друга медаља у стрелаштву за Србију у Buenos Ajresу, након што је Aleksa Mitrović ваздушном пушком такође освојио бронзу (zurnal.rs, 8. 10. 2018).

⑤ синоними стрелашница.

⑥ област спорт.

стрелашница ж. р.

① дефиниција *особа женског рода која се бави стрелаштвом.*

② цитати Srpske streljašice osvojile zlato i oborile evropski rekord! / У ekipној конкуренцији ваздушном пушком на првенству Европе у Moskvi,

Ivana Maksimović, Andrea Arsović i Dragana Todorović osvojile su prvo mesto / Ženska reprezentacija Srbije u streljaštvu osvojila je zlatnu medalju u ekipnoj konkurenciji vazdušnom puškom na prvenstvu Evrope u Moskvi (telegraf.rs, 5. 3. 2014); Evo kako danas izgleda naša najbolja streljašica / Više puta je Jasna Šekarić proglašavana za najbolju sportiskinju i strelca Jugoslavije i Srbije, pa je čak tri puta bila svetska prvakinja i četiri puta evropska šampionka u streljaštvu, dok u poslednje vreme nemamo prilike da je često vidimo u javnosti (blic.rs, 18. 9. 2019); Ekipa „Premijere“ razgovarala je sa proslavljenom streljašicom Ivanom Anđušić Maksimović koja je premijerno otkrila sve o svom novom poslu, kao i roditeljstvu, koje ju je, kako je navela, značajno promenilo (wap.pink.rs, 2023); Brankica Zarić, najbolja kikindska streljašica svih vremena i članica SK „Novi Sad 1790“, osvojila je zlatnu medalju na prvenstvu Srbije u Nišu (gradski.online, 13. 3. 2022); Trijumf streljašice Anđele Simić / Tokom vikenda održano je prvo kolo lige zapadne Srbije u streljaštvu čiji je domaćin bila Streljačka družina „Radenko Jovanović Raša“. Takmičenje je okupilo 87 strelaca iz 19 klubova i odvijalo se u tri kategorije (serijska vazдушna puška, standardna vazдушna puška i standardni pištolj) (prviportal.net, 30. 10. 2019).

5 синоними стрељашица.

6 област спорт.